I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 137. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 22 ЛИПНЯ (JULY) 1972 No. 137. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

П'ятниця, 21 липня 1972

ЛІДЕР РЕСПУБЛІКАНЦІВ У СЕНАТІ сенатор Гюз Скат з Пенсильвенії повідомив, що він звернеться до Комітету Нобелівської премії з пропозицією, щоб Нобелівську премію миру присудили президентові Ричардові М. Ніксонові. Її мають видати наступної зими.

ГУБЕРНАТОРА АЛАБАМИ ДЖОРДЖА ВОЛЛЕСА знову оперували. Через поранення у нього виник боляк у шлунку, який усунули лікарі. Операція була успішною. Губ. Воллес далі залишається спаралізованим і не може сам ходити.

КОНҐРЕСМЕН ФЛЕЧЕР ТОМСОН ЗВЕРНУВСЯ до секретаря юстиції з проханням започаткувати судову справу проти кіноакторки й співачки Джейн Фонди, обвинувативши її в державній зраді. Та співачка їздила до Північного В'єтнаму і через Ганойське радіо закликала американських вояків у Південному В'єтнамі не виконувати наказів своїх старшин. Джейн Фонда залюбки „бавиться в політику", по стороні комуністів.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ СЕНАТОР із Нюйоркського стейту Джекоб Джевітс виступив проти того, щоб віцепрезидент Спіро Еґню був і надалі віце - президентом, коли б вибори виграли Республіканці. Керівник передвиборчої кампанії президента Р. Ніксона Кларк МекҐреґор заявив, що республіканці не мають кращого кандидата на віце - президента, як Спіра Еґню.

ПРЕДСТАВНИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА Південної і Північної Кореї встановили дату 5 серпня ц. р. для започаткування переговорів в справі співпраці і поширення своєї діяльности. Будуть відбуватися ці переговори навпереміну то в столиці Південної Кореї, то в столиці Північної Кореї.

ЗАПОЧАТКОВАНИЙ ПІВНІЧНИМИ В'ЄТНАМЦЯМИ протинаступ проти з'єднань південнов'єтнамських парашутистів, які зближаються до центру окупованого комуністами міста Квангтрі, закінчився поразкою. Парашутисти Південного В'єтнаму, підтримувані їхньою артилерією й американськими бомбардувальними літаками, підійшли вже на 50 ярдів до цитаделі у Квангтрі.

МОРСЬКИЙ СУД У ГОНҐ КОНҐУ, встановив, що причиною пожежі на колишньому люксусовому пасажирському кораблі „Квін Елізабет" в дні 5 січня ц. р. мусів бути підпал. Виникла бо пожежа одночасно в трьох різних місцях на кораблі. Названий 83 000-тонновий лінійний корабель, випущений у плавбу на початку Другої світової війни був проданий згодом пасажирською лінією Кунард Лайн за 7.5 мільйона долярів одному з американських синдикатів і потім проданий на ліцитації гонґконґському корабельному магнатові К. Тунґові за 3.2 мільйона долярів, який перебудував його в туристичну атракційну станцію.

ДЕСЯТЬ ДЕРЖАВ — членів Европейського Спільного Ринку — приготовляються до навершинної зустрічі, голів їхніх урядів, яка мала б відбутися в жовтні цього року. Міністри закордонних справ цих держав відклали остаточне рішення в справі відбуття цієї зустрічі на своє найближче засідання у вересні цього року. Відбудеться навершинна зустріч правдоподібно в Парижі.

ПРЕЗИДЕНТ РУМУНІЇ Ніколає Чаушеску, який є водночас провідником комуністичної партії Румунії, виступив під час з'їзду цієї партії із шестигодинною промовою про напрямні своєї політики, не тільки зовнішньої, але і внутрішньої, які останнім часом зустрілися з гострою критикою опозиційних комуністичних кіл, підтримуваних Москвою. У своїй промові Чаушеску, намагався вирівняти розбіжності між ним і опозицією, висловлюючися не тільки лагідно, але й прихильно про Совєтський Союз і вимагаючи тіснішої співпраці з Москвою, зокрема в економічній ділянці. У Москві і в столицях „народних демократій" політика Чаушеску, особливо ж його добрі взаємини з комуністичним Китаєм і все частіші контакти із ЗСА й іншими державами Заходу, викликали все більше занепокоєння. У з'їзді брало участь 2 700 делеґатів.

СЕНАТ СХВАЛИВ ПІДВИШКУ МІНІМАЛЬНОЇ ПЛАТНІ ДО $2.20 ПРОТЯГОМ ДВОХ РОКІВ

Вашинґтон. — У четвер 20-го липня Сенат більшістю 65 голосів проти 27 схвалив новий законопроєкт, який передбачає збільшення мінімальної заробітної платні протягом найближчих двох років до 2.20 дол. на годину. Теперішня мінімальна заробітна платня, встановлена федеральним законом, виносить 1.60 дол. на годину. Новий законопроєкт, що його піддержувала демократична більшість у Сенаті, передбачає також поширення цього закону на більшість категорій робітників, включно з домашніми помічницями, але не відноситься до сільськогосподарських робітників. Збільшення мінімальної заробітної платні до 2.20 на годину перевищує також пропоновану підвишку Урядом, який пропонував збільшити цю платню до $ 1.80 на годину цього року і до $2.00 в наступному році. Ця урядова пропозиція була відкинена Сенатом більшістю тільки одного голосу, бо проти неї голосувало 47 сенаторів, а за нею 46. Уважається, що цей один голос більшости віддав демократичний кандидат на президента сенатор Джордж МекҐоверн, який перервав свій короткий відпочинок у Південній Дакоті та прилетів літаком до Вашинґтону, щоб взяти участь у цьому голосуванні. Рівночасно з Білого Дому повідомлено, що Уряд не продовжуватиме заходів для схвалення закону, при допомозі якого можна б було поборювати страйки т транспорті, заперечуючи при цьому, наче б це рішення було наслідком перевиборчого порозуміння із зорганізованим робітництвом.

О'Браєн очолюватиме виборчу кампанію сенатора МекҐоверна

Вашинґтон. — Сенатор Джордж МекҐоверн, демократичний кандидат на президента, найменував у четвер, 20-го липня, дотеперішнього голову Крайового Комітету Демократичної партії, Лоренса Ф. О'Браєна, на керівника своєї виборчої кампанії, із спеціяльним звданням довести до порозуміння і замирення із зорганізованим робітництвом та партійною „старою ґвардією". Повідомляючи про найменування О'Браєна, сенатор МекҐоверн згадав, що дотеперішній голова Крайового Демократичного Комітету служитиме „найпершим дорадником в загальній політиці і стратегії" виборчої кампанії. Проте, в поінформованих колах вважають, що новий пост О'Браєна є радше почесним.

У Ню Йорку багато професійних спілок не будуть підтримувати МекҐоверна

Ню Йорк. — У самому Ню Йорку і в стейті багато професійних спілок, які звичайно підтримували демократичного кандидата на Президента ЗСА, цього разу не збираються підтримувати кандидатуру сенатора - демократа Джорджа МекҐоверна. Портові вантажники, поліція, пожежники, як інформують, вже готові розірвати зв'язки з демократами. Між тими великими професійними організаціями, що збираються порвати традиційні зв'язки з демократами, називають: Асоціяцію Уніформованих П о жежників, Поліційну Асоціяцію Б'єнволент, Крайову Асоціяцію Вантажників, Крайову Асоціяцію Моряків і Крайовий Морський Союз. Таке нове відношення до Демократичної партії і її кандидатів збоку згаданих професійних об'єднань, які раніше вважали президента Р. Ніксона „ворогом" число один, можна пояснити нехіттю трудящих до ліберальних ідей сенатора МекҐоверна, їхнім консерватизмом та великою працею губернатора Нюйоркського стейту Нелсона Рокефеллера, яких під час своєї виборчої кампанії знайшов до робітництва багато доріг, а тепер користується ними для підтримки кандидатури Ричарда Ніксона на Президента ЗСА на нову каденцію.

Під час переговорів у Парижі північні в'єтнамці далі атакують політику Вашинґтону

Париж. — В четвер 20 липня тут продовжувалися переговори між в'єтнамськими комуністичними делеґаціями і представництвом ЗСА, що його очолює Вілльям Джей. Портер, та делеґацією Південного В'єтнаму. Секретна зустріч Генрі Кіссінджера, головного дорадника през. Р. Ніксона, із провідниками комуністичної делеґації Північного В'єтнаму не мала якогось більшого впливу на дальший хід переговорів. Комуністи, як і перед тим, атакують у своїх промовах гостро політику Вашинґтону, заявляючи, що „адміністрація Ніксона й далі обстоює політику агресії і неоколоніялізму". Вони й далі ставлять як переумову встановлення перемир'я повну домовленість щодо політичної розв'язки в'єтнамського питання. Провідник американської делеґації Портер намагається з а д е р ж у в а т и спокій і не відповідає так гостро, як під час давніших сесій цієї мирової конференції. У своїх виступах і відповідях Портер закликав кількома наворотами до „раціональної виміни думок і поглядів" і до „бизнесової" консультації в усіх справах, навіть, якщо немає згоди щодо них. Але ж усі його заклики до „серйозних розмов" і „систематичної дискусії" ніякого впливу на комуністів не мали. Одночасно із офіційними формальними переговорами відбуваються секретні переговори. Як повідомляють газети, Г. Кіссінджер мав відбути уже чотирнадцять секретних зустрічей із членом ганойського Політбюра Ле Дуком Тго.

У Празі засуджено трьох колишніх комуністів, співробітників Дубчека

Прага. — В четвер 20 липня ц. р. закінчився перед міським судом третій із черги процес над колишніми співробітниками Олександра Дубчека, ініціятора чехословацьких реформ в 1968 році. У висліді цього процесу, головний підсудний Яромір Літера був усунений із Празького обкому Комуністичної Партії Чехо-Словаччини в 1968 році, був засуджений на два і пів року ув'язнення. Літера був унунений із Празького обкому в 1969 році разом з іншими прихильниками і близькими співробітниками О. Дубчека. Другий із підсудних Позеф Стеглік дістав два роки тюрми і третій Мілан Рочек — один рік ув'язнення з умовним припиненням виконання вироку. Обидва були також видатними діячами компартії. Процес усіх трьох тривав від понеділка цього тижня. Їх обвинучувано в поширюванні підпільних публікації, спрямованих проти наставленого совєтськими окупантами режиму Густава Гусака в 1970-1972 роках. Чехословацькі газети не подали ніяких інформацій також і про цей процес. Орган ЦК КПЧ „Руде право" надрукував тільки статтю з попередженням, що всі, хто виступає проти діючого тепер режиму, мусять нести відповідальність за їхні „кримінальні вчинки".

В Україні велика спека, перепадають тропічні зливи

Київ. — В Україні увесь час у місяці липні стоїть велика спека, температура іноді доходить до 40 степенів за Цельзієм. Така ж спека стоїть і в інших „республіках" СССР, вода перегрівається навіть у таких північних річках, як Двина, Москва - річка та ін. В азійських частинах СССР від спеки попересихали річки, вода дуже спала навіть у такій великій ріці в Росії, як Волга, також на Передкавказьзі. З початком цього тижня над Україною пропеслися тропічні зливи: у Черкаській, Полтавській, Житомирській, Львівській областях за кілька годин випадало 150-200 міліметрів дощу, в два рази більше, чим звичайно випадає дощу за цілий місяць. У всій европейській частині СССР велика спека має ще потривати кілька днів.

Засуджений в Києві на 10 років ув'язнення Данило Шумук перебув уже 27 років у польських і совєтських тюрмах

Ярема — син Данила Шумука і Надії Світличної

Ню Йорк. — У зв'язку з надрукованим у „Свободі" з 20 липня ц. р. повідомленням Ройтера про вироки в судових процесах в Україні, Пресова Служба ЗП УГВР подає докладніші інформації про засуджених і їхні вироки, виправляючи водночас із цим подані в цьому повідомленні неточності щодо прізвиц. Згідно з цими інформаціями, процес над 58-літнім, а не, як подав Ройтер, 70-літнім Данилом Шумуком, був започаткований в Києві 5 липня ц. р. й у його висліді він був засуджений на десять років ув'язнення в таборах суворого режиму і п'ять років заслання. Для Данила Шумука це уже четвертий засуд, досі він перебув цілих 27 років у польських і совєтських тюрмах і концтаборах. Родом із Західньої України, Данило Шумук був колись членом Комуністичної Партії Західньої України і відсидів 7 років у тюрмі, як в'язень польської дефензиви. Звільнений, під час другої світової війни перебував у совєтській армії і, попавши 1942 року в полон, втік й увійшов у зв'язки з українським підпіллям. В 1945 році Шумука арештували органи НКВД й він був засуджений на десять років ув'язнення в с о в є т с ь к и х концтаборах. Звільнений в 1956 році жив у Дніпропетровську, був а р е ш т о в а н и й знову в 1957 році і після відмови стати сексотом між політичними в'язнями, що йому пропонував майор КҐБ Свердлов, Данило Шумук був засуджений знову на десять років. Після відбуття цього вироку мав труднощі з дозволом на перебування у Києві, але згодом одержав його і в 1969 році одружився з Надією Світличною, із якою мають сина Ярему. Судили тепер Д. Шумука на основі статті 62-ої Карного Кодексу УССР, як автора більшої праці про сталінські концтабори під час і після другої світової війни, з насвітленням системи знущань і побуту в цих таборах. Процес Д. Шумука був першим із процесів заарештованих із т. зв. Київської групи. Після нього були суджені — учитель Олександер (а не Лев, як подано в повідомленні Ройтера) Сергієнко, арештований 12 січня ц. р. і Володимир Рогицький (а не Роман Ракицький), також з-поміж арештованих у січні 1972 року. Обох засуджено до ув'язнення в таборах суворого режиму — кожного до п'яти років.

В Римі опубліковано працю проф. В. Кармазина-Каковського про українську народну архітектуру

Рим. — У відновленому Верховним Архиєпископом кардиналом Йосифом Сліпим журналі „Богословія", том XXXIУ з 1970 року, опубліковано працю відомого українського мистецтвознавця проф д-ра Всеволода Кармазина - Каковського п. н. „Українська народна архітектура" — про хати і дерев'яні церкви XУIII-го сторіччя. Видано цю працю також, окремою книжковою відбиткою на 53 сторінках друку із сорок ілюстраціями, в тому числі й кольоровими, на 20 сторінках крейдового паперу, як число 41-ше видань „Богословії". Автор праці — архітектор і мистецтвознавець д-р Кармазин-Каковський до війни був викладачем в Одеському університеті і від закінчення війни живе в Яссах в Румунії, викладаючи на тамошньому університеті. Його перу належить низка праць про українську архітектуру, друкованих румунською, російською й українською мовами. У своїй опублікованій тепер у „Богословії" праці проф. В. Кармазин - Каковський розглядає ряд пам'яток українського народного будівництва — хат і церков 18-го сторіччя, здебільшого на півдні України і частинно на території Румунії, маловідомих, або ж уже знищених. Праця доповнена рисунками й описами автора. Опубліковано працю за редакцією мистця і мистецтвознавця Святослава Гординського.

Галя Матковська — нове поповнення Редакції „Свободи"

Галя Матковська

Джерзі Сиі. — У повідомленні від видавця, надрукованому в сьогоднішньому виданні англомовного „Українського Тижневика", сказано, що редактор цього тижневика Зенон Снилик перебуває тепер на вакаційній відпустці, що його заступник в редаґуванні тижневика в минулих двох роках, стипендист УНСоюзу в журналістиці Юрій Вірт відбуває тепер, з доручення свого Ню-Йоркського Університету, практику в редакції нюаркського щоденника „Івнінґ Нюз" та що сьогоднішнє видання „Українського Тижневика" зредаґувала Галина Матковська, нова стипендистка УНСоюзу в журналістиці та вакаційний працівник в редакції „Свободи".

Галя Матковська, дочка інженера Ярослава і пані Марії Матковських з Рочестеру, народилася в Рочестері, є на третьому році студій журналістики в Сиракюзському ніверситеті, активна в Пласті і СУСТА, і після закінчення студій плянує присвятитися журналістичній кар'єрі, починаючи її вакаційною працею в редакції „Свободи" цього літа. Галя і її батьки є членами УНСоюзу.

ЩЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ ЗГОЛОШЕННЯ НА КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА НА СОЮЗІВЦІ

З Головної Канцелярії Українського Народного Союзу інформують, що ще приймається зголошення на курси українознавства на Союзівці, які триватимуть від 6-го до 31-го серпня. Для зголошення треба виповнити надруковану на іншому місці в цьому числі аплікацію та переслати на вказану на аплікації адресу.

„СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ" УСПІШНО ЗАКІНЧИЛИ СВІЙ ТАБІР У РИМІ

Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий серед професорів і студентів Українського Католицького Університету та пластунок із табору „Стежок Культури".

Рим (І. М.). — Пластовий табір під назвою „Стежки Культури ч. 5" вже добіг до кінця. Табір, зорганізований плем'ям „Перші Стежі", відбувся в Римі, в самому центрі античного міста. Пластунки-учасниці п о с тавили собі за мету не тільки оглянути пам'ятки італійської спадщини, але також брати активну участь на курсах Українського Католицького Університету та бути свого рода „корпусом миру" і тим чином допомогти в працях у бібліотеці й особливо в музею.

В першому тижні учасниці табору відвідали такі визначні місця як Колісей, Форум Романум, Базиліку св. Павла, фонтану де Треві, Капітоль і Палятин, що були початком Риму.

В другому тижні пластунки мали не менш цікаву та рухливу програму. Крім дальших оглядин Риму й околиці (особливо папські Фортеці „Кастель дель Анджельо", віллю Гадріяна та катакомби), пластунки вислухали концерт Шопена, відпочивали пів дня на надморській пляжі і відбули дві цікаві прогулянки до Тіволі та Фльоренції. В гірському містечку Тіволі, в прекрасній віллі д'Есте, безліч прекрасних фонтан грали на тлі італійської ночі. У Фльоренції, центру Ренесансу, пластунки оглянули твори клясичних мистців: Мікель - Анджельо. Ботічеллі, Рафаеля Тіціяна, Тінторетто. Мабуть найбільше враження на українську групу зробила славетна статуя Мікель-Анджельо „Давид".

Крім цього, в середу 5-го липня українська група в Римі (отці професори, студенти УКУ та пластунки)) під проводом Кир Володимира були на авдієнції у Папи Павла VI. У своїй промові до слухачів Папа тричі згадав українську групу, представив нашого Єпископа Кир Володимира, і такими словами звернувся до українців:

„Ми є особливо щасливі прийняти професорів та студентів установи зорганізованої українською ініціятивою, які присвятилися студіям та поглибленням свого теологічного і світського знання. Ми гаряче надіємося, що ці тижні, перебуті в Римі, будуть дуже к о р и с ні для вас всіх в знанні та вірі. Передаючи вам наш привіт, ми з приємністю висловлюємо нашу молитовну прихильність до країни вашого походження та до релігійних традицій улюбленого у к р аїнського народу". (Ця промова була надрукована в „Обсерваторе Романо" з дня 6-го липня).

Як учасниці третього літнього академічного курсу на УКУ, пластунки вислухали виклади професорів: Кир Володимира (ф і л о с офія), проф. М. Марунчака (демо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

УКРАЇНСЬКИЙ МИСТЕЦЬ У 2-ІЙ МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВЦІ СУЧАСНОЇ КСИЛОГРАФІЇ

Карпі (Модена), Італія. — Починаючи від липня ц. р. тут відбувається одна із найбільших мистецьких виставок світу — Друга міжнародна трирічна виставка сучасної ксилографії. Влаштована вона в замку Піо і триватиме до листопада 1972 р. Охоплює виставка понад 600 праць видатних ксилографів світу, між ними також й українського графіка Я к о ва Гніздовського із ЗСА.

ВИСТАВКА ПРАЦЬ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ У ГАНТЕРІ

Гантер, Н. Й. — Починаючи від 1 липня ц. р. тут у приміщенні мотелю „Марічка" відбувається виставка праць українських мистців із нюйоркської галерії Ольги Соневицької, в тому олійних картин, ґуашів й акварель. Виставка охоплює праці Івана Труша, Галини Мазепи Василя і Катерини Кричевських, Андрія Сологуба, Софії Зарицької, Любомира Кузьми, Марка Благовірова, Володимира Прокуди, Роксоляни Лучаковської-Армстронґ, як також кераміку Слави Ґеруляк.

УКРАЇНКА В ДИРЕКЦІЇ ГАЛЕРІЇ

Вінніпеґ. — До Кураторії Мистецької Галерії у Вінніпеґу вибрано на засіданні дирекції п-і Ольгу Войценко, як представницю української етнічної спільноти. Ґалерія міститься в модерно м у будинку в центрі міста, засновано її було в 1912 році. У минулому там відбувались час до часу й українські виставки, в тому й творів Олександра Архипенка.

ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО „СВОБОДИ" ПОЯВИТЬСЯ З ДАТОЮ 1-ГО СЕРПНЯ

Як уже інформовано, „Свобода" не появлятиметься в наступному тижні. Чергове число друкуватиметься в понеділок, 31-го липня, з датою вівтірка, 1-го серпня.

ЄВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В ЧССР і в Україні

Чехо - Словаччина, чи як вона називається тепер офіційно Чехословацька Соціялістична Республіка, не входить в Склад Совєтського Союзу і рахується нібито незалежною „народною демократією". Україна — входить до Совєтського Союзу, як друга з черги Українська Совєтська Соціялістична Республіка, або, згідно із визначенням совєтських пропаґандистів, як „суверенна і незалежна держава українського народу". Фактично обидві країни перебувають під совєтською комуністичною окупацією. Проте, не зважаючи на це, комуністичний окупаційний тиск в обох цих країнах має дуже відмінне насилення й засяг.

Добрим прикладом різниці між становищем України і Чехо - Словаччини можуть бути ведені в обох країнах політичні процеси: в ЧССР — суди над інтелектуалістами, недавніми партійними діячами ліберального „дубчеківського" спрямування, а в Україні — суди над дисидентами — діячами культури, тобто також інтелектуалістами, здебільша членами партії чи комсомолу.

В одному із відбутих цього тижня судових процесів у Празі були суджені три чехословацькі інтелектуалісти — співробітник чехословацького радіо д-р П. Вондра, соціолог та колишній професор комуністичної школи д-р Крижановський і історик д-р Белда, обвинувачені у підривній діяльності і в писанні та в поширюванні підпільних летючок проти продовжуваних комуністичним режимом „виборів". Винесені судом вироки проти згаданих підсудних обмежувалися реченцями від 12 до 28 місяців.

Протягом останніх двох місяців судили в Україні трьох українців — Олекс. Сергієнка, Вол. Рогицького і Данила Шумука, обвинувачених у таких же „злочинах", як і чехословацькі інтелектуалісти: в антирежимній агітації і в поширюванні підпільних летючок та літератури. У висліді цих судів О. Сергієнкові дали 5 років ув'язнення в таборах суворого режиму і три роки заслання, В. Рогицькому — п'ять років ув'язнення і третього 58-літнього Данила Шумука, довголітнього вже двома наворотами в'язня совєтських тюрем і концтаборів засудили на десять років ув'язнення і п'ять років заслання.

Порівняння празьких і київських вироків виявляє всю різницю не тільки в комуністичному „правосудді", але й в становищі України й ЧССР. В Чехо - Словаччині судять ще в межах сяких - таких законів. В Україні намагаються надміру жорстокими вироками знищити фізично суджених українців.

Вальдгайм у Москві

Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм прибув з першою візитою до Москви. Щоправда, він уже був там у 1968 році двічі, але тоді як міністер закордонних справ Австрії. ОН і ввесь світ мають забагато проблем, щоб оминути одну чи другу потугу, не оминув такої поїздки й сучасний генеральний секретар ОН, якого офіційно запросив до Москви уряд СССР.

Спершу коротко про Курта Вальдгайма. Він народився 1918 р. в Австрії, закінчив Віденський університет і Консульську Академію, доктор - юрист, з 1945 р. перебував на дипломатичній австрійській службі. З 1955 р. постійно працював у різних відділах ОН, зокрема в Комісії використання космічного простору для мирних цілей. У 1971 р. його, як найбільш „невтрального" кандидата із невтральної Австрії, Рада Безпеки висунула на пост генерального секретаря ОН, на якому й перебуває. Його батьківщина, Австрія, одна з перших зазнала окупації гітлерівськими військами. По війні Австрія була деякий час окупована совєтською армією. Курт Вальдгайм, як мало-хто інший з дипломатів світу, знає, що таке окупація, насильство чужого режиму над іншим народом. Він сам особисто був свідком обох окупацій і з обома не був згідний. Тепер у дипломатичній течці генерального секретаря ОН — безліч справ. Між багатьма протоколами й нотатками напевно є в нього й та, що найбільше турбує представників поневолених націй, зокрема українців: справа переслідування Москвою поневолених нею в СССР народів. Курт Вальдгайм, перебуваючи недавно в Арґентині, відмовився прийняти українську делегацію, яка хотіла порушити проблему переслідування інтелектуалістів у совєтській Україні, але одержав писані інформації. Такі ж інформації він дістав у Ню Йорку від українців, литовців, угорців та багатьох інших представництв етнічних спільнот.

Проте, можна передбачати, що справи брутального порушування найбільш елементарних людських справ та народовбивства навряд чи будуть предметом розмов у Москві. Кремлівські верховоди сказали, що це їх „внутрішня справа", і Об'єднані Нації це прийняли до відома. Але сказано, що коли в таких справах мовчатимуть люди, то заговорить каміння . . .

І. Вовчук

ЧИСТКА ПАРТІЇ

(2)

Закликаючи комуністів до активізації суспільно - політичного життя, постанова вказує на пасивність комуністів, вони оґинаються і не поспішають „брати на себе відповідальні навантаження". А відповідальні члени партії, говориться в постанові, проявляють лібералізм до комуністів, що порушують статут партії. Заклик ЦК про поліпшення виховної праці для скріплення „дружби народів СССР" виразно скерований проти наростаючого українського націоналізму.

Подібне діється і в Литві. Звернення сімнадцяти видатних комуністів Латвії до „західніх товаришів" за порятунком від асиміляційної політики Москви дає підстави твердити, що національна ідея пробивається і в комуністичні ряди. А це дуже непокоїть кремлівський ханат партії. Заповіджена чистка членів партії є одним із засобів ЦК КПСС усправнити діяльність партії в ускладнених відносинах „мирного наступу" співіснувальної політики сімдесятих років і наростаючих протиріч в імперському комплексі СССР.

Езопівська мова постанови про обмін партійних квитків ставить перед кожним членом партії питання: що від нього вимагатимуть, обмінюючи квитки, в чому обвинувачуватимуть і хто буде чистити? Большевизм виробив свої нормативи, яких суворо дотримується навіть при надзвичайних обставинах зміни влади. За підвалини партійної структури покладено ленінські засади, подані в праці „Що робити?" Розроблені за царського самодержавства ті засади не змінилися й за большевицької великодержавної диктатури. Партійна влада концентрується в руках невеликої групи професійних, фахово вишколених партійних чиновників, споєних між собою. Говорячи про партійне керівництво в КПСС, треба враховувати, що в партії є два керівництва. Одно відкрите, — партійні комітети, почавши від районових і на ЦК закінчивши. Їх формально вибирається і змінюється.

***

Друге керівництво закрите. Це ота призначена всесильна партійна апаратна бюрократія, з якої твориться величезна партійна машина, що керує політикою партії і держави. Її соціяльне обличчя зовсім не робітниче, а інтеліґентно - бюрократичне та й ціла партія нині є партією службових інтеліґентів, а не робітничою, а ще менше селянською.

В доповіді на 2-му з'їзді Л. Брежнєв навів такі дані: „Серед дорослого населення країни комуністи становлять 9% (біля 15 млн. — І. В.). В складі партії робітників є 40,1 відс., колгоспників (селян) 15,1 відс., службовців 44,8 відс. Цифри говорять про те, що навіть чисельно, а не за місцем у партійній ієрархії, робітники на другому місці. Службовців у партії більше, як робітників і селян. Мало того: коли рахувати, яку частину партійці посідають у складі кожного з трьох станів т. зв. радянського суспільства, то перевага партійности залишається за службовцями. Отже, вони становлять головну частину партії.

Комуністів - робітників у партії є 9,6 відсотка до всього робітництва, а службовців 23,5 відс. до всіх службовців. Кожний четвертий службовець має партійний квиток, а з робітників кожний десятий. Відсоток комуністів - колгоспників ще нижчий, як робітників, і становить лише 7,8 відс.

У „робітничо - селянській партії" робітники і селяни-колгоспники є декоративним фоном для основного її кістяка — службової інтеліґенції. В партійному складі найбільший відсоток становлять фахівці різних галузей знання: інженери, науковці, аґрономи, лікарі, педагоги, діячі культури і фахівці державного господарства. Про це не без хвальби згадувалось на 24-му з'їзді КПСС.

У будівництві абсолютистичної тоталітарної держави, якою є СССР, партія робітничої кляси перетворилась на партію політичних бюрократів. Вона не тільки адмініструє, але й керує політикою, економікою, культурою, мистецтвом, намагаючись контролювати думки і почування людей. Провідну частину партії, майстри влади, комітетський корпус становить партійний актив. Тримільйоновий актив (члени бюра, секретарі і члени райкомів, обкомів, республіканських комітетів, члени і кандидати ЦК), який керує „державою робітників і селян", складається з людей, що ніколи не знали фізичної праці. Хоч у керівній частині партії немає ні одного пролетаря, партія керується в політиці „пролетарським інтернаціоналізмом", і ним же „глибоко пройнятий великий російський нарід".

Кістяком партійного активу є секретарський корпус з партійним апаратом. Спираючись на підтримку активу, 12 530 секретарів партії (9 459 секретарів райкомів, 2 240 міськкомів, 745 обкомів, 70 секретарів ЦК союзних республік і 15 секретарів ЦК КПСС) здійснюють політику кремлівської партійної олігархії. Засоби владування, якими оперує партійна олігархія, при всій чисельності і різноманітності, подібні в одному — вони будуються зверху вниз і доніку́ди централізовані. В післясталінський період, у зв'язку з послабленням всепорядкуючого страху, послабшали пружини в тоталітарному механізмі керівництва. А це привело до протиріч між успадкованою нинішнім керівництвом сталінською системою владування і сучасною структурою т. зв. колективного керівництва. Протиріччя створюють різнобій в управлінні апаратом владування, послаблюючи тоталітарні підвалини в управлінні країною.

Усунути протиріччя нинішнє керівництво може або шляхом лібералізації диктатури КПСС і реформ, або посиленням диктатури з відновленням одноособового культу. Перший шлях є протиприродній для московського большевизму. В СССР можливі лише революційні зміни, яких так боїться влада дрейфуючої під ударами націоналізмів і опозиційних течій в етнічній Росії імперії. Заповіджена чистка партійних рядів через обмін документів і має за завдання усправнити пружини великодержавного владування, активізувати партійні кадри до посиленої роботи у виконуванні завдань, про які марить партійний ханат.

***

В історії большевизму чистки практиковано в часи, коли партія переживала найбільші труднощі в керівництві імперським комплексом. У чистці 1920-1921 року виключено з партії близько 30 відс. Перед розгорнутим наступом на селянство національних республік, в час якого до України було застосовано голодову облогу, партія, як твердить „Большая Советская Энциклопедия", „уважно переглядала свої ряди", щоб посилити боєздатність. В чистці 1929 р. вичищено близько 10 відс. членів. А в 1933 р. за постановою Пленуму проведено нову чистку. На Україні і Північному Кавказі, крім того, переводились додаткові чистки партійців, які здійснювали політику партії на селі.

Заповіджена Брежнєвим чистка партії має скріпити ролю „вождя" в т. зв. колективному керівництві, розчистити дорогу одноособовій диктатурі. Кожна чистка потребує мітли. Постанова ЦК КПСС про обмін партійних квитків вказує, кому в запляно́ваному „важливому організаційно - політичному ділі" припадатиме та роля. Обмін буде переводитися в „суворо індивідуальному порядку безпосередньо в міських і районових комітетах, в політичних відділах, де комуністи є на постійному обліку".

Цього разу чиститимуть без публічної театральности, як то було раніше, коли чистку перетворювано на публічне видовище, показуху „народної демократії". В наповненій „народом" залі партієць, якого „чистили", мав розповідати про своє минуле, довести своє пролетарське походження і відповісти на запити присутніх і трійки - комісії, яка переводила чистку. В заплянованому обміні партійних квитків чиститимуть секретарі партійних організацій всіх прикріплених до їхніх осередків. „Обмін провадитимуть, сказано в постанові ЦК, секретарі райкомів, міськкомів партії, начальники і заступники начальників політвідділів, які несуть персональну відповідальність перед ЦК КПСС за правильну видачу партійних квитків". („Известия" з 20 травня 1972 р.).

Центральною фігурою в обміні партійних квитків будуть секретарі райкомів, міськкомів, а у військових і спеціяльних частинах начальники політвідділів. В партійній ієрархії це низова ланка, через яку політика всемогучої олігархії, її ханату, передається народам імперського комплексу. Ланка, через яку політика партійного ханату зустрічається з життям, з людьми, де відчувається найдужче тиск на владу з гущі народів. Покладаючи персональну відповідальність на секретарів райкомів і міськкомів, ЦК плянує зміцнити низову ланку в партійній ієрархії, посилити владу секретарів низових клітин.

Страх перед можливими потрясеннями штовхає партійну верхівку на це. А страх на імперському партійному шпилі зростає в міру того, як національні спільноти звільняються чи визбуваються його.

Серед засобів і способів, за допомогою яких большевики будували безпрецедентну в історії імперську державну потвору, страх і голод посідали важливу ролю. Нині дрейфуюча імперія переживає період, коли національні спільноти в наростаючому національно - політичному становленні поневолених націй і зростаючій опозиції проти режиму в етнічній Росії визбуваються страху. Запляно́ваний обмін сіє страх у носіїв влади. ЦК КПСС надіється, що партійний апарат влади, боячись втратити з квитками життьові привілеї і вигоди, міцніше згуртується навколо кремлівської олігархії нинішніх догматиків ЦК КПСС.

„Персонально" відповідальні секретарі і начальники, очевидно, одержать від ЦК таємні вказівки, як обмінювати, за що милувати, а за що карати, щоб чистка випала такою, як її плянується на партійному московському шпилі урядової піраміди. „Правда" з 24 червня ц. р. у передовій статті, підкресливши відповідальність ЦК республік і обласних комітетів

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леонід Полтава

НОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

Демократична партія має внутрішні неприємності: вибираючи кандидатів на делеґатів до Маямі Бич, на партійну Конвенцію, забули, або ж „забули" про представників етнічних спільнот. Деякі видатні демократичні діячі італійського походження навіть заявили, що вони покинуть ту партію і перейдуть до іншої, на знак протесту проти такого безвідповідального відношення до тих, хто становить велику частину американського народу. Обережніші й обачніші щодо цього республіканці створили у Вашингтоні постійний Комітет у справах етнічних меншин на чолі з Ласло Паштором, високим урядовцем і вихідцем із Угорщини. В тому Комітеті є й українська репрезентація.

Але тут мова про шкільництво і про перспективи розвитку двомовних шкіл на всіх правах і з усіми обов'язками американської школи. Перед такими двомовними школами в ЗСА відкривається дедалі більше можливостей, і їхній дальший розвиток та фінансова й інша допомога залежить нині більше від репрезентантів етнічних спільнот (як у нас УККА та Шкільна Рада УККА), як від міських, стейтових урядів і навіть федерального уряду ЗСА. Америка приходить до остаточного висновку, що треба давати „зелене світло" двомовному етнічному шкільництву, що двомовні американські громадяни — це один із американських скарбів.

У столиці Нюйоркського стейту Олбані 22 липня 1972 р. відбулося засідання Стейтової Ради Керівників (Стейт Борд ов Ріджентс). Ця Рада визначає напрямні й дає загальний тон усьому шкільництву в стейті. Рада сконстатувала, що „різниця в мові й культурі стримує 300 000 учнів, з того числа 160 000 у самому Ню Йорку, від успішної участи в реалізації шкільного навчання". Рада ствердила, що „95 000 учнів-порторіканців у Ню Йорку, які не говорять по - англійському, виявили в 1970 році найбільше відставання, мали найбільше пропусків у навчанні", багато з них взагалі покинули школи з англійською викладовою мовою, підготовні й середні. Рада сконстатувала, що в 1970 р. 160 000 учнів у школах Ню Йорку не володіли англійською мовою, як своєю рідною мовою, бо мають свої рідні мови й культури: „Кожна сьома дитина в Ню Йорку не належить до англомовних батьків".

Рада рекомендувала леґіслятурі стейту і всім, що відповідають за шкільництво: „Наші школи повинні вчити того, у що врешті - решт повинна повірити наша спільнота: не треба боятись чи ставитися з підозрою до багатокультурности й мовної різноманітности, а треба їх вітати і ними радіти". Рада звернулася з закликом до коледжів та університетів, щоб вони почали випускати двомовних учителів для початкових і середніх шкіл, які володіли б не тільки англійською, а й іншими мовами. Такі вчителі, сказано в резолюціях, уривки з яких були надруковані в „Ню Йорк Таймсі" з 23 червня ц. р., будуть вчити дітей їхніми рідними мовами, одночасно підтягаючи й їхнє знання англійської мови. Тоді діти будуть краще вчитись і не покидатимуть шкіл, і внаслідок цього університети та коледжі діставатимуть досить нових студентів.

У тих документах названо мови: еспанську, китайську, італійську, французьку, німецьку, арабську й португальську — не згадано про українську, польську, жидівську й інші, якими володіють десятки тисяч дітей в самому Ню Йорку. Рада в Олбані рекомендує вищим навчальним закладам уже розпочати підготову вчителів для шкіл, у яких „англійська мова буде другою мовою", — а українська спільнота в ЗСА не має й досі станової вчительської організації чи товариства з молодих, двомовних українських вчителів.

Відкриваються великі перспективи, але щоб їхати на коні — треба на нього сісти і вміти їхати.

З НАШИХ БУДНІВ

ТИЖДЕНЬ ВАКАЦІЙ

Усі знаки на небі, на землі і в Джерзі Ситі показують, що цього літа „Свобода" либонь таки востаннє виїжджає на вакації із своєї старої, історичної твердині при 81-83 Гренд вулиці. В наступному році, як знаєте, починається нова, хмаросяжна епоха в історії нашого щоденника, — дай, Боже, щасливо її діждатися. Так чи так — тиждень „свобідних" вакацій, що з понеділка починаються, не є мені дуже на руку, поскільки пропадають одні „Будні", а я маю поважні ще занедбання в актуальній тематиці, наприклад у стосунку до талановитої української молоді, що в цьому році, — як то кажуть популярно, „ґрадувала".

Про це нагадала мені делікатно дорога землячка з рідного табору, пані Віра, мати двом синам - соколам, з котрих старший, Данило, закінчив з великими відзначеннями сердню школу, попав до всеамериканського „Who Is Who", дістав привіт від губернатора та декількох сенаторів, а також „декілька стипендій", — як скромно додає дорога землячка. От, молодець! Це ніби пара моїй похресниці, Олені, що теж з блискучим успіхом закінчила Академію св. Юра в Ню Йорку, і котру, як найздібнішу ученицю Академії, нагороджено членством у „Нешонел Анор Сосаєті" та приділено їй тисячу долярів стипендії з фонду бл. п. Михайла і Сабіни Турянських.

Підписаний мав честь та приємність взяти участь в ґрадуаційних урочистостях, як також виступав під час святочного концерту з тієї нагоди, що його влаштував Батьківський комітет при Академії св. Юра. Тут саме зустріло мене несподівано небувале вирізнення, майже рівнозначне з літературною нагородою Нобеля! Після концерту всі з випускників Академії, — а було їх 31 хлопець і дівчина, — визнали одноголосно, що мій виступ їм найбільше сподобався! Чому?.. „Бо всі інші промовці, світські і духовні, говорили про церкву і школу, один пан Ікер сказав гумореску про весілля", — пояснив один із студентів.

Якось трохи інакше вийшла, кажуть, ситуація на балю ґрадуантів у Детройті, коли один із батьків, звертаючись до молоді з прощальним словом, закликав її схвильованими словами:

— Ми, старші, вже відходимо, а ви, молоді, йдіть за нами!..

Який жаль, що ця моя колонка закоротка, щоб відповідно вшанувати в ній усіх інших, не згаданих тут, випускників, абсольвентів чи ґрадуантів, які принесли цього року стільки радости, вдоволення і заслуженої гордости своїм батькам, виховникам, і нашій громаді! Їх напевно ще віджитить та згадає добрим словом наша „Свобода", як тільки вернеться з однотижневих вакацій.

Ікер

Ольга Приходько

З МОРЯ ЖИТЕЙСЬКОГО...

Розповідь з часів старого Поділля

(14)

За давнім звичаєм вставала Стефанія дуже рано і виходила до костьолу або до каплиці, яких в Римі є безліч. В ті ранні години особливо гнітили її тяжкі думки. Молилась. Каялась. Роздавала милостиню бідакам, яких зустрічала. Одного разу побачила в каплиці жінку з двома малими дітьми. Вона гірко плакала і молилась коло прекрасного образу Мадонни. Це зворушило Стефанію. Вона підійшла і подала дитині кілька золотих монет. Жінка підвела заплакані очі на Стефанію і сказала:

— Це Мадонна послала вас. Це знають усі довкола, що наша Мадонна творить чудеса. Вона вас напевно винагородить . . .

Ця подія ще більше скерувала думки Стефанії в містичну сферу, вона щодня ходила до чудесної Мадонни, і здавалось їй, що може статися чудо, що Мадонна пошле їй знову дитятко. Ця надія захоплювала Стефанію, і вона ставала чимдалі спокійнішою.

Зауваживши, як добре прогулянки впливають на Стефанію, Зиґмунд почав улаштовувати виїзди по цілій Італії, по всіх тих містах і місцевостях, де він сам колись з своїм виховником-монахом подорожував. Так побували вони у Венеції з її дивними каналами, відвідали Міляно, Верону, Больонію, Пізу, Фльоренцію, оглядаючи казково-прекрасну стародавню архітектуру і пам'ятки краси і слави. Потім поїхали до старого монастиря на узбережжі Адріятики, де доживав віку старий виховник Зиґмунда. Монастир був оточений виноградниками і помаранчовими садами, і природа тут була така багата і так сподобалася Стефанії, що вона казала, що треба заслужити велику ласку в Бога, щоб тут жити. Потім вони поїхали до Неаполю, оглядали знамениті Помпеї, любувалися Везувієм, пароплавом дісталися на леґендарний острів Капрі з його дикою красою і нарешті зупинилися в околицях Соренто. Тут вирішили оселитись на довший час в цитрусових гаях Калябрії.

Новий рік приніс їм велику несподіванку. Стефанія в своєму містичному настрої вважала, що це сталося чудо, яке вона вимолила у чудотворної Мадонни. І сталося це тоді, коли вона вже перестала сподіватися, що її жагуча надія здійсниться.

Власне тепер настав найщасливіший період її життя.

Всі тяжкі думки, докори сумління розвіялися внівець. Вона вся ніби світилася тихою радістю і великою ніжністю до тієї істоти, яка мала до них прийти.

Зиґмунд вирішив, що на потрібний час вони поїдуть до Швайцарії, де була найліпша санаторія для немовлят і де був знаменитий професор медицини — фахівець у цій справі.

І ось золотою осінню вони опинилися в Женеві.

III

ВОНА НЕ ХОТІЛА ПРИЙТИ НА ЦЕЙ СВІТ

Порід був дуже довгий і надзвичайно тяжкий. Дитинка, здавалось, ніяк не поспішала на цей світ, де її з такою тугою очікували. Так ніби та маленька душечка, яку янгол ніс на землю, почувала, що небесної краси їй не зможе замінити краса землі. Помалу, з довгими перервами те тягнулося, дні і ночі не мали кінця. Стефанія була цілком висилена, Зиґмунд уже не хотів дитини і благав професора лише врятувати життя матері. Стефанія, навпаки, в кожну хвилину полегші заклинала його за всяку ціну зберегти дитя.

Нарешті сталося. Немовлятко прийшло на світ. Таке маленьке, біленьке та бліденьке, ледве живе, і здавалося різкий вітер життя ось-ось загасить цей блимаючий маленький вогник. Назвали її Марія.

Професор розумів особливі обставини цієї шляхетської родини, яка потребує наслідника і спадкоємця, розумів також траґедію молодої жінки, для якої життя без дитини буде здаватися порожнім, а надія на дальше материнство після цього породу майже виключена. Але одночасно думав, що такій кволій дитині краще не жити. Звичайно обов'язок йому велить, і він зробить усе можливе, щоб задержати це створіннячко при житті, але яка мала надія, щоб воно могло вижити, а ще менша надія, що з цієї дитини виросте здорова, нормальна людина. Ні, для себе особисто він не хотів би мати таку дитину, багато ліпше врізати цю болючу нитку приязни зразу, поки не вросла і не обплутала серце батьків. Але з перших же днів він побачив таку безодню любовної ніжности до дитинки збоку цих дивних чужинців, зовсім незрозумілу його раціональній німецькій вдачі, що і його лікарське серце, загартоване довгою практикою, зворушилось, і він сказав собі, що зробить для цих добрих, чутливих людей все можливе.

(Далі буде.)

НА СОЮЗІВЦІ КЕРГОНКСОН, Н.Й.

Цієї суботи 22-го липня год. 8:30 веч.

МАРІЯ ЛИСОГІР — СОПРАНО, Ню Йорк Сіті Опера

Акомпаньямент: **проф. ДАРІЯ КАРАНОВИЧ**

ТАНЯ ЗАЗУЛЯ, МІС СОЮЗІВКА 1972 — танок

Конференсіє: **ВОЛОДИМИР ГЕНТИШ, АНЯ ДИДИК** в англійській мові
Після мистецької програми

ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

при звуках Оркестри „АМОР" співає ІГОР РАКОВСЬКИЙ

НЕДІЛЯ, 23-го ЛИПНЯ, год. 8:30 веч.:

Слава Ґеруляк

Виставка кераміки та показ роблення кераміки.

Субота, 29-го липня: **ДЖЕК ПЕЛЕНС**

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВЕЦЬ ЧЕМПІОНОМ ЯПОНІЇ З САМБО

Токіо. — У Токіо відбувся відкритий чемпіонат по боротьбі під назвою „самбо", в яких могли брати участь спортовці з інших країн. На змагання до Японії прибув житель Києва і чемпіон у найлегшій вазі в СССР із „самба" Микола Козицький. Він переміг багатьох противників і врешті-решт — японського чемпіона з тієї боротьби Кацугіко Касівадзакі, здобувше звання: „Чемпіон Японії з самбо". Микола Козицький повернувся в Київ з тим званням, з золотою чемпіонською медалею та кубком переможця. Крім того, він дістав ще окрему нагороду за блискучу техніку боротьби. У складі команди совєтських „самбістів" були ще й інші борці, з них два дістали відзначення: В. Невзоров із Майкопу і В. Шарковський із Кишинева, які здобули срібні нагороди.

ПРИБОРКУЮТЬ БРАКОНЬЄРІВ

Мисливці мають право стріляти дичину в Україні за певними законами. Вони мали б розглядати полювання більше, як спорт, чим винищування звірини або заробіток. Але так дивляться не всі, особливо ті, кому треба якось доробляти до платні. У Придніпровському районі заарештували якогось П. Ткаченка, який стріляв качок удень, коли можна тільки увечорі або вночі, стріляв також птахів - каравайок, яких мало і їх заборонено вибивати. Дістав вирок: 50 рублів штрафу і 3 роки позбавлення права полювати. У с. Кочкуватому на Одещині так зв. мисливець убив із дробової ґвинтівки кілька лебедів на ставку, де вони жили чималою групою, справляючи радість людям. Вирок: 8 місяців примусових робіт з утриманням 20% із заробітної платні, позбавлення права полювати на 5 років. У Балтському районі, сповістила „Молодь України" з 16 липня, мисливець Каранецький ловив „отандру", зруйнував хатини кількох родин „отандр". Вирок: штраф 180 рублів.

ПРІСНОВОДНІ КОРОПИ — У МОРІ

З Новоозівського повідомили, що привезені туди коропи з України добре почувають себе й розмножуються на мілині в Озівському морі. Вони живуть у „хатинах", зроблених із сіток, і туди їм подають рукавом з берега харчі. Коропи — риба прісноводна, але виявилось, що їм не шкодить солона морська вода. З трьох тисяч коропів не загинуло й десятка.

ПРОФЕСОР БОРИС МАРТОС ВИДУЖУЄ

Професор Борис Мартос, колишній прем'єр Уряду Української Народної Республіки та видатний діяч і науковець, перейшов недавно операцію і тепер поступово приходить до здоров'я. Проф. Б. Мартос перебуває під постійною опікою д-ра Богдана Олесницького, а складну операцію перевів хірург д-р Борис Кузьмак. Обидва лікарі вдоволені реконвалесційним станом свого видатного пацієнта.

ДІТИ В НЮ ЙОРКУ ВІДКРУЧУЮТЬ на вулицях крани й купаються чи охолоджуються водою, випускаючи десятки тисяч ґальонів води „на вітер". Поліція повідомляє, що в поліційних і в деяких пожежних станицях можна безкоштовно дістати своєрідні лійки, які накручують на кран — тоді діти матимуть воду й забаву, але не буде загрозливо знижуватись тиск води в місті.

ЧИСТКА ПАРТІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тів за підготову до чистки, а підготова вже ведеться, вказує, що, „звільняючись від недостойних партійні організації зміцнять свої ряди, піднесуть боєздатність, посилять вплив на рішення господарських і виховних завдань".

Чистка партійних лав, яку названо „обміном партійних документів", зачепить мільйони людей. Об'єм роботи дуже великий і з нею не впораються секретарі партійних комітетів. Тому ЦК дозволив їм „залучати для перевірки записів у партійних документах членів бюра, а також членів міськкомів і райкомів". Але відповідатиме за переведення чистки, що має „підвищити активність і дисципліну комуністів", дуже вузьке коло партійних бюрократів, які мають довір'я брежнєвського ханату з ЦК. Вони будуть все рішати, кому обміняти квитки, а в кого відібрати. Підготова до того вже почалась. На партійних пленумах помпування „ентузіязму" для збирання врожаю пов'язується з підготовою до чистки і боротьбою з націоналізмом.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
— Відділ Метрополії Ню Йорк —
З глибоким жалем повідомляємо, що 13-го липня 1972 року в Гантері, Н.Й. відійшов у Вічність член ТУІА

Інженер ПЕТРО ШОХ

Хорунжий Української Народньої Армії, Основоположник і Голова Товариства Українських Інженерів Америки, Голова Абсольвентів Української Господарської Академії.

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА ТУІА, МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 20-го червня 1972 р. померла в Бад Зальцуфлен, Німеччина,
НАША НАЙДОРОЖЧА І НЕЗАБУТНЯ МАМА, БАБЦЯ І ТІТКА

бл. п. ОЛЕНА БРЕНДЗАН родом ПАВНЕЛ

на 89-ому році життя.

ПОХОРОН відбувся 23-го червня 1972 р. на місцевім цвинтарі.

Полишені в смутку:
син — АЛЕКСАНДЕР
невістка — ЮЛІЯ з дому ЗАДОРОЖНА
донька — ІРИНА ШПЕТКО з чоловіком МИКОЛОЮ
внучка — АНГЕЛИНА

Володимир Василь КУЗЬМІНСЬКИЙ

народжений 1-го січня 1919 року
помер
19-го липня 1972 року в Пейленвіл, Н.Й.
ПОХОРОН
в п'ятницю, 21-го липня 1972 року в Соґертіс, Ню Йорк.

Вічна Йому Пам'ять!

Дружина БЕРТА
і син ПЕТРО

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо найщирішу подяку Високопреосвященнішим Архиєпископам, Преосвященним Єпископам, Високопреподобним Монсіньйорам, Високопреподобним, Преподобним і Всечесним Отцям, Високопреподобним і Преподобним Сестрам, Парафіянам церков Пресвятої Тройці та св. Миколая, Кревним і Приятелям, які були з нами в час нашої тяжкої втрати — смерти
НАШОГО ДОРОГОГО БРАТА
сл. п. Високопреосвященного Єпископа ІВАНА СТАХА

З найщирішими висловами нашої глибокої вдячности і подяки —

РОДИНА СТАХІВ і КУБЕЙКА

Ділимося сумною вісткою з нашими друзями і українською громадою, що в середу, 19-го липня ц.р., о год. 5-ій веч. помер на 75-му році життя

проф. Артем Супрунович ОРЕЛ

сотник Армії УНР, лінгвіст і літератор, народжений 2-го листопада 1897 року в с. Саксагань на Дніпропетровщині.

ПАНАХИДА в суботу, 22-го липня ц.р. в похоронному заведенні Петра Яреми при Сьомій вулиці в Ню Йорку о год. 7-ій вечора.

ДРУГА ПАНАХИДА в неділю, 23-го липня, в церкві св. Тройці при 185 S. 5th Street в Брукліні, Н.Й., о 7-ій год. вечора.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок о 9-ій год. ранку в тій самій церкві, а похорон на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н.Дж.

В глибокому смутку залишив:
дружину АННУ,
сина ТАРАСА з дружиною НІНОЮ
та внуків АНДРІЙКА, ЛЕСЮ і ПЕТРУСЯ.

В НЕДІЛЮ, 30-го ЛИПНЯ 1972 р., о год. 11:30 ранку на Оселі ім. Ольжича в Лігайтоні, Па.
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
за душу
сл. п. ТАРАСА БОКСА
великого ентузіяста каплиці св. Андрея, любителя Оселі та дорогого Друга.
По Панахиді
СПІЛЬНИЙ ОБІД
та
виставка експонатів Покійного

Просимо Родину, Друзів та Знайомих сл. п. Тараса Бокса своєю присутністю вшанувати Його Пам'ять.

УПРАВА КАПЛИЦІ СВ. АНДРЕЯ та ДРУЗІ

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
НАЙДОРОЖЧОГО, НЕВІДЖАЛУВАНОГО МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ
бл. п. Івона Вітолда ГОЛУБОВИЧА
буде відправлена за спокій Його Душі
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві св. Михаїла в Ню Гейвені, Конн.
в ПОНЕДІЛОК, 31-го ЛИПНЯ 1972 р.
о год. 8-ій ранку.
Приятелів просимо в цей день разом з нами помолитись за Вічний Спокій Його Душі.

В безмежному смутку:
МАРІЯ — дружина
ЛЯРІСА — донька з родиною

Замість квітів на свіжу могилу Товариша шкільної лавки української гімназії в Тернополі в рр. 1905 - 1914
о. АНДРІЯ СТАСЮКА
складаю на фонд „Церква в потребі" $20.00.

ВАСИЛЬ ПАЛІЇВОР

„Стежки культури" успішно закінчили...

(Продовження зі стор. 1-ої)

графія України), проф. В. Лева (церковно-слов'янська мова), проф. М. Овчаренко (українська література та мова), проф. Ю. Старосольського (право), проф. Ігоря Соневицького (музикознавство), проф. В. Маркуся (українське право), проф. П. Зеленого (агрономія), о. Р. Саба (італійська мова), проф. Б. Лончини (світова література).

Пластунки влаштували ватру в містечку Кастель Гандольфо в Студіоні, посілості отців Студитів, і при цій нагоді відспівали перший раз пісню Начального Пластуна, який був присутній на ватрі.

В останньому тижні пластунки оглянули славну Сикстинську каплицю, віллю Боргезе, в якій міститься дорогоцінна колекція скульптури та картин (головно скульптура-маляра Берніні), базиліку св. Петра, базиліку св. Марії Маджоре та Івана Лятеранського. Дуже цікава прогулянка відбулася до міста Неаполі та руїн Помпеї. Крім цього, пластунки ще вспіли вислухати концерт симфонічної оркестри, скласти по кілька колльоквій, приготовити хроніку табору в мистецькім оформленні ст. пл. Наталки Гусяр.

Табір був офіційно закритий на „Мадонні" 16-го липня роздачею таборових відзнак та посвідок. Того самого дня в храмі св. Софії Верховний Архиєпископ кардинал Иосиф відправив Архиєрейську Службу Божу. Після Богослужби Блаженніший промовив декілька слів до студентів курсу при УКУ. Він згадав, що закінчення курсів не означає кінця, а навпаки, початок нашої праці. Ми повинні розповсюджувати наше знання та добре ім'я УКУ і українців взагалі. Від „Стежок Культури" склала подяку пластунка-студентка Марійка Стефанишин.

ст. пл. Ірина Макарик

Ювілей (українського) Пласту обабіч Карпат

У Галичині, в львівській гімназії заходами проф. Олександра Тисовського 1911-го року засновано український Пласт. Десять літ пізніше 1921-го р. в Берегівській гімназії на Закарпатті (тоді Підкарпатській Русі в Чехо-Словаччині) засновано Закарпатський Український Пласт. Корінь був той самий, він пробився з Галичини на Закарпаття. Хоч кордон ділив народ, створюючи інші умови під Польщею і в Чехословаччині, але розпочатий пластовий рух у Львові та Ужгороді не знав цих кордонів і від самих початків служив тільки одному народові, потребам української духовости і, оперпшись на національних основах виконав обабіч Карпат те, чого не виконала ніяка інша молодеча організація. Пласт дав Західній Україні „новий люд", нову модерну українську молодь, яка стала основою новітнього українського життя обабіч Карпат, а коли настала пора ця молодь збройно боролась за права українського народу. Українські пластуни, між першими, віддали своє життя у боротьбі проти всіх окупантів української землі. Між двома світовими війнами, на ворогами поділеній Україні, це саме були пластуни, які в тюрмах та конц таборах залишилися вірними своєму народові, а в другій світовій війні пластуни гинули від гітлерівського та комуно-московського переслідування.

Коли вороги знову в новій формі окупували Україну, разом з українською еміграцією подалася на Захід теж пластова молодь і через ДП табори далі в свобідний світ до Америки, Канади й Австралії, всюди, де по другій світовій війні опинилася нова українська еміграція. Уже 25 років минуло, а Пласт на чужині росте й міцніє. І високо тримаючи українські прапори йде вперед із завданням зберегти себе для України, втримати в розсіяні по світі, вже на чужих землях народжену українську молодь — українською.

Щоб зберегти українську пластову молодь на чужині їй служать пластові доми, курені, пластова преса, сходини, зустрічі, пластові оселі, з'їзди і ювілеї, в творенні і поширювання пластового життя, присднуванні й виховуванні усе нового й нового покоління українських пластунів.

Щоб відзначити і зберегти світлі сторінки Пласту обабіч Карпат у Львові та Ужгороді з приводу 60-ліття галицького Пласту і 50-ліття Закарпатського Пласту підготовлено до друку пластові праці історичної ваги під керівництвом пл. сен. д-ра А. Фіголя і пл. сен. кер. проф. Леоніда Бачинського. Поява цих обох книжок допоможе зберегти славне минуле Українського Пласту обобіч Карпат, але вона й чекає підтримки всього пластового Братерства у вільному світі.

Перед нами Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч з нагоди 60-річчя Пласту, яка відбудеться на Пластовій Оселі „Вовча Тропа" коло Іст Четгему, Н. Й., від 19 до 27 серпня ц. р. для всіх пластунів і пластунок ЗСА і Канади, членів „Пласт-Прияту", батьків пластової молоді і українського громадянства в присутності Начального Пластуна. Святочне відкриття зустрічі відбудеться — в неділю 20 серпня ц. р. Це буде день єдности і братерства, репрезентація сил Українського Пласту в діяспорі. Згадаймо славні пластові зустрічі обабіч Карпат, які почалися в 1920-му році. Згадаймо закарпатські пластові зустрічі й таборування в горах Карпатах. Згадаймо пластову єдність, яку ніхто тоді, ані сьогодні не може нарушити. Пам'ятаймо, що це славне пластове минуле згадують і ті, які живуть обабіч Карпат, де хоч і заборонено, — живе пластова Ідея любови і братерства. Подаймо їм через широкі моря руки і від серця крикнім: СКОБ!

Пл. сен. Микола Вайда

Полагоджують 35-річну суперечку в справі палячів на льокомотивах

Вашингтон. — Між представниками американських залізниць і Об'єднаним Транспортовим Союзом дійшло до порозуміння про працю палячів на льокомивах вантажних поїздів. Це непорозуміння триває вже 35 років: Об'єднаний Транспортовий Союз вважає, що палячі мусять бути на всіх поїздах а власники залізниць це заперечили. За новим порозумінням, палячів із вантажних поїздів, які вже були позбавлені праці, візьмуть знову на працю,, але надалі вже не набиратимуть нових. Якщо хтось із палячів піде на пенсію, або його переведуть на інше місце праці, краще оплачуване, то на таке звільнене місце вже нікого не будуть набирати. Таким чином, повільно та служба на залізницях, яка виявилась не надто тепер потрібною, самозліквідується. Представники залізничих компаній повідомили, що з часом вони візьмуться за ліквідацію посад палячів і в пасажирських потягах. Три чверти всіх палячів на залізницях працюють при вантажних поїздах. Суперечка в цій справі розпочалася ще 35 років тому, коли з'явилися перші дизельні потяги, і відпала потреба в палячах - кочегарах.

Передвиборча програма Демократичної партії в оцінці совєтської преси

Київ. — Передвиборча програма Демократичної партії, схвалена на партійній Конвенції в Маямі Біч цього місяця, викликала коментарі в московській та „республіканській", провінційній пресі, яка з „Правди" й „Ізвєстій" копіює всі політичні відгуки. „Радянська Україна" з 16 липня в статті Г. Косих „Наступ сил прогресу і підступи реакції" подала: „...Більшість демократів уже віддали свої голоси Джорджу МекҐоверну, оскільки він виступив як найрадикальніший, серед інших кандидатів партії, противник брудної війни" — ЗСА у В'єтнамі. „Передвиборча плятформа демократів містить ще ряд позитивних пропозицій: якнайскорша ратифікація договору між СССР і ЗСА про обмеження системи протиракетної оборони, необхідність припинення військової допомоги грецькій хунті та фашистівському режимові Португалії".

Однак совєтська преса висловлює невдоволення з того, що Демократична партія бажає й надалі продовжувати значну допомогу ЗСА Ізраїлеві. Совєтська газета подає: „Важко узгодити заяву авторів програми, що вони „вітають будь-яке поліпшення відносин між Сполученими Штатами і Радянським Союзом" з запозиченими з арсеналу „холодної війни" домислами про „Пригноблені народи Східньої Европи" та іншими нісенітницями в такому ж дусі."

Українська телевізійна програма в Канаді одержала нагороду

Торонто. — Телевізійна програма для дітей „У тітки Квітки", що її провадять ініціятивні й здібні українські матері в Торонті і яку передають через Грегем - телевізію, одержала відзначення та признання від правління каблевої телевізії „Грегем". На всі 25 програм тієї телевізії програма „У тітки Квітки" була визнана найкращою, і її рекомендовано на загальноканадійський конкурс подібних каблевих телевізійних програм, що мав відбутися в Бенфі в липні ц. р. Керівниця програми „У тітки Квітки" п-і Дарія Царевич одержала офіційного листа „Грегем-авορд". Ті передачі призначені для дошкільних дітей, і вони надаються через спеціяльну каблеву телевізію в Торонті „Грегем-кейбл" двічі тижнево по півгодини. Панель тієї компанії визнав, що українська дитяча програма є найкращою не лише в серії для дітей, а й серед усіх інших програм, що їх показує та каблева телевізійна станція. Програму „Квітка Продакшен" зорганізовано в січні 1972 року.

ПІД ЧАС ТРИВАЛОЇ ВОГКОЇ СПЕКИ в Ню Йорку в різних районах цього велетенського міста погасала електрика: перенапружені електричні лінії то тут, то-там виходили з ладу. В районі Коні Айленд — Сіґейт один час не було електрики, а потім давали струм дуже зниженої напруги. У районі Бей Ридж один час взагалі не було світла, спинилися всі холодильники, псувались харчі. Компанія Кон Едісон прохає вимикати електрику всюди, де лише це можливо, щоб не допустити до перегрівання кабелів і нових аварій.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПРЕОСВЯЩЕННИЙ КИР ІВАН СТАХ, довголітній член Б-ва свв. Кирила і Методія, Відд. 31 в St. Clair, Pa., згинув трагічно 29 червня 1972 р. на 53-ому році життя. Покійний народився 5 липня 1918 р. в Blackwood, Pa., і став членом УНСоюзу в 1936 р. Залишив у смутку братів Михайла, Петра, Тому й Теодора та сестер Олену і Евелин, братанків Тому та Едварда і братаниць Дебра Лі й Мері Лу. Похорон відбувся 4 липня 1972 р. на українськім католицькім цвинтарі св. Тройці в Сейнт Клер, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Стах, секр.